Naturvernforbundet
Buskerud

Til: Nore og Uvdal kommune
v/ Plan, miljø og utvikling

19. oktober 2026

Klage på dispensasjon og rammetillatelse

Gjelder: Telemast og utstyrshytte på gnr. 5 bnr. 2, Rundhovda – sak 2020/3286, delegert vedtak nr. 207/2026

Påstand og hovedkrav

Naturvernforbundet i Buskerud ber om at vedtaket omgjøres og dispensasjonen avslås. Subsidiært bes vedtaket opphevet og saken sendt tilbake til ny behandling på et vesentlig bedre naturfaglig og faktisk grunnlag. Det bes samtidig om utsatt iverksetting og om at igangsettingstillatelse ikke gis før klagesaken er endelig avgjort.

Naturvernforbundet i Buskerud viser til Nore og Uvdal kommunes vedtak av 1. juli 2026 om dispensasjon og rammetillatelse for oppføring av en 24 meter høy telemast med tilhørende utstyrshytte på Rundhovda.

Naturvernforbundet i Buskerud påklager vedtaket. Dersom kommunen mener at ordinær klagefrist ikke gjelder eller er utløpt for Naturvernforbundet, ber vi subsidiært om at brevet behandles som anmodning om omgjøring, som merknader og nye faktiske opplysninger i den pågående klagesaken etter Statsforvalterens klage, og som del av saksgrunnlaget ved eventuell oversendelse til settestatsforvalter.

Vi ber samtidig om at tiltaket ikke gis igangsettingstillatelse og ikke iverksettes før klagesaken er endelig avgjort.

Klagens hovedtemaer

- Planstatus og vilkårene for dispensasjon
- Villreinens faktiske bruk av området og samlet belastning
- Naturmangfoldloven §§ 7–12

- Regjeringens tiltaksplan for Hardangervidda
- Nærheten til Hardangervidda nasjonalpark og alternative lokaliseringer
- Kongeørn, fjellvåk og øvrige viltinteresser
- Manglende avklaring av kraftframføring og dokumentert samfunnsbehov
- Konklusjon og krav

1. Tiltaket ligger i et område med særskilt vern av natur- og villreininteresser

Tiltaket ligger ikke i et ordinært utmarksområde. Kommunens eget vedtak fastslår at området er avsatt til LNFR i kommunedelplanen for Nore og Uvdal vest, at det ligger innenfor hensynssonen «bevaring naturmiljø – nasjonalt villreinområde», og at tiltaket også ligger innenfor nasjonalt villreinområde etter Regional plan for Hardangervidda.

Kommunedelplanens bestemmelse er særlig tydelig: Innenfor området skal det ikke gjennomføres tiltak, herunder motorferdsel og oppføring av bebyggelse og installasjoner, som reduserer villreinens levekår. Det er nettopp fra disse areal- og naturhensynene kommunen har valgt å dispensere for å tillate en permanent 24 meter høy teknisk installasjon.

Etter Naturvernforbundets syn berører dispensasjonen dermed selve kjernen i de hensyn planbestemmelsen skal ivareta.

Kilde: Kommunens vedtak 01.07.2026, s. 3 og s. 7.

2. Vilkårene i plan- og bygningsloven § 19-2 er etter vårt syn ikke oppfylt

Dispensasjon forutsetter både at hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, lovens formål og nasjonale eller regionale interesser ikke blir vesentlig tilsidesatt, og at fordelene ved dispensasjonen er klart større enn ulempene.

Kommunen erkjenner selv at mast og utstyrshytte er varige tekniske installasjoner i LNFR-område, i hensynssone for bevaring av naturmiljø og innenfor nasjonalt villreinområde.

Statsforvalteren kom før vedtaket til motsatt konklusjon av kommunen og uttalte at tiltaket er i strid med nasjonale og regionale føringer for viktige viltinteresser. Statsforvalteren kunne ikke se at det forelå grunnlag for dispensasjon og frarådet uttrykkelig kommunen å gi den.

Etter kommunens positive vedtak har Statsforvalteren formelt klaget. Statsforvalteren mener gjennomføringen kan medføre uopprettelig skade for viktige viltinteresser og har bedt om utsatt iverksetting. Dette må etter Naturvernforbundets syn tillegges betydelig vekt.

Kilder: Kommunens vedtak 01.07.2026, s. 6–8. Statsforvalterens klage 23.07.2026, s. 1–4.

buskerud@naturvernforbundet.no

3. Rundhovda er et faktisk brukt område for villrein

Kommunen legger i dispensasjonsvurderingen særlig vekt på at lokaliteten på kanten av Rundhovda skal ha «liten eller ingen verdi for villreinen». Denne konklusjonen står etter vårt syn i et vanskelig forhold til kommunens eget faktagrunnlag.

Kommunens utmarkskonsulent beskriver området uttrykkelig som et seinhøst- og vinterbeiteområde for villrein, med mest aktuell bruk i perioden oktober–mars. Også august–september omtales som historisk aktuell brukstid.

Naturvernforbundet tilfører i tillegg lokal og fotografisk dokumentasjon på villreinens bruk av området:

- Vedlegg 1 – 20161015_villrein_Rundhovda.jpeg: Fotodokumentasjon av villrein i området fra 2016.

- Vedlegg 2 – 20210210_villrein_Kistenuten.jpeg: Fotodokumentasjon av en stor villreinflokk ved Kistenuten, som ligger innen synsavstand fra den omsøkte mastelokaliteten.

Villreinens bruk av dette landskapet kan ikke vurderes ut fra det begrensede arealet selve fundamentet beslaglegger. Det relevante er funksjonen til det større sammenhengende fjellområdet, villreinens sesongmessige arealbruk og den samlede belastningen fra eksisterende og nye inngrep.

Naturvernforbundet bestrider derfor kommunens premiss om at området har liten eller ingen verdi for villrein.

> *Kilde: Kommunens vedtak 01.07.2026, s. 6–8. Fotodokumentasjon følger som vedlegg 1 og 2.*

4. Vinterbruken gjør området særlig relevant

At villreinen i hovedsak bruker området om seinhøsten og vinteren, er ikke et argument for at arealet er mindre viktig. Kommunens eget faggrunnlag viser at vinteren nettopp er perioden da villreinen realistisk kan benytte området.

Buskerud fylkeskommune har dessuten påpekt at bedre mobildekning kan føre til økt ferdsel vinterstid, og at dette kan være uheldig med hensyn til villreinens arealbruk fordi de østlige delene av Hardangervidda omfatter viktige vinterbeiteområder.

Dette viser at den indirekte effekten av tiltaket ikke uten videre kan avgrenses til mastens fundament eller anleggsperioden.

Kilde: Kommunens vedtak 01.07.2026, s. 6–7.

buskerud@naturvernforbundet.no

5. Kommunens vurdering av samlet belastning etter naturmangfoldloven § 10 er utilstrekkelig

Kommunen konkluderer med at tiltaket ikke vil endre belastningen på området. På dette grunnlaget mener kommunen også at det ikke er nødvendig å foreta vurdering etter naturmangfoldloven §§ 11 og 12. Naturvernforbundet mener dette er for summarisk.

Den samlede belastningen må etter vårt syn vurderes i lys av blant annet:

- eksisterende hytteområder
- Solheimstulen
- skiløyper og øvrig ferdsel
- motorferdsel
- eksisterende tekniske inngrep
- selve masten og utstyrshytta
- helikoptertransport
- framtidig drift og vedlikehold
- nødvendig kraftframføring
- mulig økt bruk av området som følge av bedre mobildekning
- den samlede fragmenteringen av villreinens leveområder

Kommunens vurdering synes i for stor grad å bygge på at tiltaket har et lite fysisk grunnbeslag. Naturmangfoldloven § 10 krever etter vårt syn en bredere økologisk vurdering.

Kilde: Kommunens vedtak 01.07.2026, s. 9.

6. Naturmangfoldloven § 8 – kunnskapsgrunnlaget er ikke tilstrekkelig

Kommunen viser til søk i Naturbase og Artskart og konkluderer på dette grunnlaget med at kunnskapskravet etter § 8 er oppfylt. Deretter tillegges føre-var-prinsippet mindre vekt.

Statsforvalteren har imidlertid konkludert med at tiltaket ikke er tilstrekkelig opplyst. Statsforvalteren peker spesielt på manglende redegjørelse for alternative plasseringer og manglende avklaring av strømframføring, og viser uttrykkelig til naturmangfoldloven §§ 8, 9 og 12.

Når dette kombineres med dokumentert vinterbruk av området for villrein og opplysninger om aktiv bruk av landskapet av kongeørn, mener Naturvernforbundet at kommunens kunnskapsgrunnlag er utilstrekkelig for et så konfliktfylt tiltak.

Kilder: Kommunens vedtak 01.07.2026, s. 9. Statsforvalterens klage 23.07.2026, s. 3.

buskerud@naturvernforbundet.no

7. Føre-var-prinsippet etter naturmangfoldloven § 9 må gis større vekt

Kommunen omtaler selv «usikkerhet rundt dyreliv» som en ulempe, men konkluderer samtidig med at føre-var-prinsippet skal tillegges mindre vekt. Dette fremstår etter vårt syn som lite konsistent.

Det foreligger usikkerhet knyttet til villreinens faktiske arealbruk, kongeørnens bruk av nærområdet, effekten av framtidig ferdsel, strømframføring, alternative lokaliteter og tiltakets samlede naturbelastning.

Når tiltaket samtidig ligger i nasjonalt villreinområde og statlig miljømyndighet fraråder dispensasjon, bør usikkerheten lede til større tilbakeholdenhet.

8. Regjeringens tiltaksplan for Hardangervidda er nå et sentralt styringssignal

Regjeringens tiltaksplan for Hardangervidda villreinområde ble lagt fram 2. juli 2026, dagen etter kommunens vedtak. Naturvernforbundet er oppmerksom på at kommunen dermed ikke kunne bygge vedtaket 1. juli på en plan som først ble lagt fram dagen etter.

Tiltaksplanen er likevel nå et relevant og aktuelt nasjonalt styringssignal ved kommunens nye behandling og ved videre klagebehandling. Planen legger vekt på behovet for en mer helhetlig og restriktiv arealforvaltning i villreinfjellet, høy terskel for nye arealinngrep og bedre ivaretakelse av villreinens leveområder.

Naturvernforbundet mener den videre behandlingen av Rundhovda-saken må ses i lys av disse nasjonale målsettingene. Det vil være vanskelig å forene en mer restriktiv politikk for villreinens leveområder med at det uten en grundig alternativanalyse åpnes for en ny permanent teknisk installasjon innenfor et allerede definert nasjonalt villreinområde.

Referanse: Regjeringen, «Tiltaksplan for Hardangervidda villreinområde», lagt fram 02.07.2026.

9. Nærheten til Hardangervidda nasjonalpark må tillegges større betydning

Den omsøkte mastelokaliteten på Rundhovda ligger etter vedlagt kart om lag 3,9 km i luftlinje fra grensen til Hardangervidda nasjonalpark. Dette er kort avstand i et åpent høyfjellslandskap.

Masten vil bli en permanent teknisk installasjon i randsonen til et av Norges viktigste sammenhengende fjell- og villreinområder. Naturvernforbundet mener derfor at det må stilles strenge krav til dokumentasjon av hvorfor akkurat en lokalitet så nær nasjonalparken skal benyttes.

Kilde: Vedlegg 3 – kart over omsøkt plassering og alternativt søkeområde.

buskerud@naturvernforbundet.no

10. Alternative lokaliteter mellom Snøfonnskardnutan og Flåtåfjellet må utredes

Statsforvalteren har allerede påpekt en sentral svakhet i saken: Tiltakshaver har ikke dokumentert hvilke alternative lokaliteter som faktisk er vurdert, og det er heller ikke redegjort for hvor mye masten kan flyttes før signalene eventuelt blir utilstrekkelige.

Naturvernforbundet mener dette er en grunnleggende mangel. Vedlegg 3 viser den omsøkte plasseringen ved Rundhovda og et mulig alternativt søkeområde fra Snøfonnskardnutan i retning Flåtåfjellet.

Kartet viser at den omsøkte lokaliteten ligger om lag 3,91 km fra nasjonalparkgrensen, mens lokaliteter innenfor det markerte alternative søkeområdet vil kunne ligge om lag 6,1–9,6 km fra grensen, avhengig av konkret plassering.

Naturvernforbundet hevder ikke at hele dette området er egnet til mast. Det er nettopp dette som må undersøkes.

En reell alternativanalyse må minst dokumentere:

- konkrete kartfestede lokaliteter som er undersøkt
- radioteknisk funksjon og dekning
- nødvendigheten av radiolinje mot andre basestasjoner
- villreininteresser
- forekomst av rovfugl og andre sårbare arter
- avstand til Hardangervidda nasjonalpark
- landskapsvirkning
- behov for kraftframføring
- behov for anleggs- og driftsadkomst
- samlet naturbelastning

Når det finnes geografiske alternativer flere kilometer lenger fra nasjonalparkgrensen, kan etter vårt syn ikke Rundhovda behandles som eneste realistiske løsning uten en dokumentert og etterprøvbar sammenligning.

Kilder: Statsforvalterens klage 23.07.2026, s. 3. Vedlegg 3.

11. Naturmangfoldloven § 12 – lokalisering er helt sentralt i denne saken

Kommunen har funnet det unødvendig å foreta vurdering etter naturmangfoldloven § 12. Dette mener Naturvernforbundet er en svakhet ved vedtaket.

I denne saken er nettopp lokaliseringen hovedårsaken til naturkonflikten. Statsforvalteren har uttrykkelig etterlyst bedre dokumentasjon av alternativer. Det finnes samtidig mulige

buskerud@naturvernforbundet.no

søkeområder lenger fra nasjonalparkgrensen som ikke synes dokumentert undersøkt i kommunens vedtak.

En reell vurdering av miljøforsvarlig lokalisering bør derfor inngå før ny dispensasjon eventuelt kan vurderes.

12. Kongeørn – området er fortsatt aktivt brukt

Konflikten med kongeørn var årsaken til at den tidligere søknadsprosessen stoppet i 2020. Kommunen omtaler selv dette i vedtaket.

Statsforvalteren opplyser at den planlagte masten ligger bare om lag 40 meter fra en registrert hekkeplass for en sensitiv art, og at det ble registrert aktivitet rundt reirplassen både i 2022 og 2023. Statsforvalteren fremhever også at slike reirplasser kan være mer enn 100 år gamle og tas i bruk igjen, og at arten normalt benytter flere alternative reir i samme territorium.

Naturvernforbundet vil i tillegg tilføre nyere lokal kunnskap: Kongeørn observeres regelmessig i området rundt Rundhovda og Solheimstulberget gjennom hele året. Om vinteren flyr kongeørn inn over området og benytter fjellet som hvileområde og nattkvist. Bare inneværende år er dette observert ved om lag fire til fem anledninger. Vi minner også om at kongeørn kan ha flere hekkeplasser innen et begrenset geografisk område, hvor kan bytte hekkeplass fra et år til et annet. Naturvernforbundet er også kjent med at det i løpet av de siste årene er gått tapt hekkeplasser for kongeørn i Jønndalen. Dette skyldes menneskelig aktivitet i området.

Dette er relevant fordi det dokumenterer at området fortsatt inngår i kongeørnens faktiske arealbruk, uavhengig av om ett bestemt reir har produsert unger et bestemt år.

Kilder: Kommunens vedtak 01.07.2026, s. 2 og s. 5–7. Supplerende lokale observasjoner opplyst til Naturvernforbundet.

13. Kommunens restriksjoner i anleggsperioden løser ikke kongeørnkonflikten

Kommunen har satt som vilkår at anleggsarbeid, montering, materialtransport og helikopterflyging ikke skal skje i perioden mars–juni.

Statsforvalteren viser imidlertid til faglige anbefalinger der sensitiv periode er angitt fra februar til august, og der anbefalte hensynssoner er 1 000 meter ved helikopter, 500 meter ved terrengtransport og 750 meter ved ferdsel til fots. Den registrerte hekkeplassen ligger bare om lag 40 meter fra den planlagte masten.

Et tidsbegrenset anleggsforbud kan derfor etter vårt syn ikke kompensere for en lokalisering som i utgangspunktet ligger svært nær en registrert hekkeplass.

Kilder: Kommunens vedtak 01.07.2026, s. 1. Statsforvalterens klage 23.07.2026, s. 3.

buskerud@naturvernforbundet.no

14. Fjellvåk har hekket ved Rundhovda

Naturvernforbundet vil også tilføre opplysning om at fjellvåk hekket like ved Rundhovda i 2017. Dette er relevant lokal kunnskap som ytterligere viser at området har funksjon som hekke- og leveområde for rovfugl. Fjellvåkreiret ligger ca. 250 meter fra den planlagte masten.

Vi ber om at opplysningen journalføres og inngår i det oppdaterte naturfaglige kunnskapsgrunnlaget.

15. Kraftframføringen inngår ikke i kommunens samlede vurdering

Tiltakshavers søknad opplyser at kraftframføring ikke omfattes av rammesøknaden, samtidig som det uttrykkelig erkjennes at kraftframføringen naturlig nok må ses i sammenheng med tiltaket.

Statsforvalteren fremhever i sin klage at det fortsatt ikke er redegjort for strømforsyningen, og at det dermed ikke er mulig å se tiltakets samlede konsekvenser.

Naturvernforbundet deler denne vurderingen. En basestasjon som forutsetter ytterligere inngrep for strømforsyning kan ikke naturfaglig vurderes som om bare mast og hytte eksisterer. Følgetiltakene må vurderes samlet.

Kilder: Kommunens vedtak 01.07.2026, s. 4. Statsforvalterens klage 23.07.2026, s. 3.

16. Samfunnsnytten dokumenterer ikke nødvendigheten av akkurat Rundhovda

Naturvernforbundet bestrider ikke at bedre mobildekning kan ha positive virkninger for sikkerhet og beredskap. Kommunen har imidlertid gitt dette svært stor vekt og uttaler blant annet at det skal mye til for at andre hensyn veier tyngre enn sikkerhet og beredskap.

Det sentrale rettslige spørsmålet er imidlertid ikke om mobildekning generelt er nyttig. Spørsmålet er om fordelene ved denne dispensasjonen på akkurat denne lokaliteten er klart større enn ulempene.

Statsforvalteren har blant annet etterlyst dokumentasjon på hvilke alternative lokaliteter som faktisk er vurdert, hvor langt masten kan flyttes, hvilke helårsboliger som befinner seg i de påståtte dekningshullene, og hvordan strømforsyningen skal etableres.

Så lenge dette ikke er tilstrekkelig dokumentert, mener Naturvernforbundet at det heller ikke er dokumentert en klar interesseovervekt til fordel for dispensasjon.

Kilder: Kommunens vedtak 01.07.2026, s. 8. Statsforvalterens klage 23.07.2026, s. 3.

17. Konklusjon og krav

Naturvernforbundet i Buskerud mener at kommunens dispensasjonsvedtak bygger på et utilstrekkelig faktisk og naturfaglig grunnlag. Særlig mener vi at villreinens faktiske bruk av

buskerud@naturvernforbundet.no

området er undervurdert, samlet belastning er utilstrekkelig vurdert, føre-var-prinsippet er gitt for liten vekt, alternative lokaliseringer ikke er tilstrekkelig utredet, vurderingen etter naturmangfoldloven § 12 mangler, strømframføring og følgetiltak ikke inngår i den samlede vurderingen, kongeørnkonflikten ikke løses gjennom kommunens tidsbegrensede vilkår, og nærheten til Hardangervidda nasjonalpark og nasjonalt villreinområde ikke er tillagt tilstrekkelig vekt.

På denne bakgrunn ber Naturvernforbundet i Buskerud om:

1. **at delegert vedtak nr. 207/2026 av 1. juli 2026 omgjøres og søknaden om dispensasjon avslås,**
2. subsidiært at vedtaket oppheves og saken sendes tilbake til ny behandling,
3. at tiltaket gis utsatt iverksetting og at det ikke gis igangsettingstillatelse før klagesaken er endelig avgjort,
4. at villreinens faktiske bruk av Rundhovda, Kistenuten og tilgrensende fjellområder utredes på nytt,
5. at den vedlagte fotodokumentasjonen av villrein tas inn i sakens kunnskapsgrunnlag,
6. at opplysningene om nyere observasjoner av kongeørn og hekking av fjellvåk journalføres og vurderes,
7. at Villreinnemnda for Hardangervidda gis anledning til å uttale seg før saken avgjøres,
8. at saken ved videre behandling vurderes i lys av regjeringens tiltaksplan for Hardangervidda villreinområde av 2. juli 2026,
9. at tiltakshaver pålegges å gjennomføre og dokumentere en reell alternativanalyse,
10. at alternative lokaliteter i området fra Snøfonnskardnutan mot Flåtåfjellet utredes konkret, herunder alternativer som kan øke avstanden til Hardangervidda nasjonalpark fra om lag 3,91 km til om lag 6,1–9,6 km,
11. at nødvendig kraftframføring og alle andre nødvendige følgetiltak inngår i den samlede vurderingen,
12. og at det foretas en ny og konkret vurdering etter naturmangfoldloven §§ 7–12 før saken eventuelt avgjøres på nytt.

Naturvernforbundet i Buskerud ber om skriftlig bekreftelse på at klagen er mottatt og journalført i sak 2020/3286.

Dersom kommunen ikke tar klagen til følge, ber vi om at klagen, vedleggene og øvrige nye opplysninger følger saken ved oversendelse til klageinstansen.

buskerud@naturvernforbundet.no

Med vennlig hilsen

NATURVERNFORBUNDET I BUSKERUD

Per Furuseth
Styremedlem
buskerud@naturvernforbundet i Buskerud

Tlf, 992 61 638

Kopi: Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vedleggsliste

Vedlegg	Dokumentasjon	Relevans
1	20210210_villrein_Kistenuten.jpeg	Fotodokumenterer villreinens bruk av området.
2	20161015_villrein_Rundhovda.jpeg	Fotodokumenterer stor villreinflokk i fjellområdet innen synsavstand fra Rundhovda.
3	Kart over omsøkt plassering og alternativt søkeområde for basestasjon.pdf	Illustrerer ca. 3,91 km fra Rundhovda til nasjonalparkgrensen og mulig søkeområde mot Snøfonnskardnutan–Flåtåfjellet med ca. 6,1–9,6 km avstand.
4	Eventuell supplerende dokumentasjon av kongeørn/fjellvåk	Kan ettersendes dersom fotografier, datoer eller observasjonsnotater samles.

buskerud@naturvernforbundet.no

Vedlegg 1 – Fotodokumentasjon av villrein (2016)

Fil: 20161015_villrein_Rundhovda. Opplyst som foto fra området i 2016. Bildet inngår som lokal dokumentasjon på villreinens bruk av området.

Figur 1. Villrein i området, fotografert ved toppen av Rundhovda i 2016

(Fil: 20161015_villrein_Rundhovda JPG).

buskerud@naturvernforbundet.no

Vedlegg 2 – Fotodokumentasjon av villrein ved Kistenuten

Fil: 20210210_villrein_Kistenuten.jpeg. Kistenuten ligger innen synsavstand fra den omsøkte mastelokaliteten. Bildet dokumenterer en stor villreinflokk (omlag 1200 dyr) ved denne anledningen.

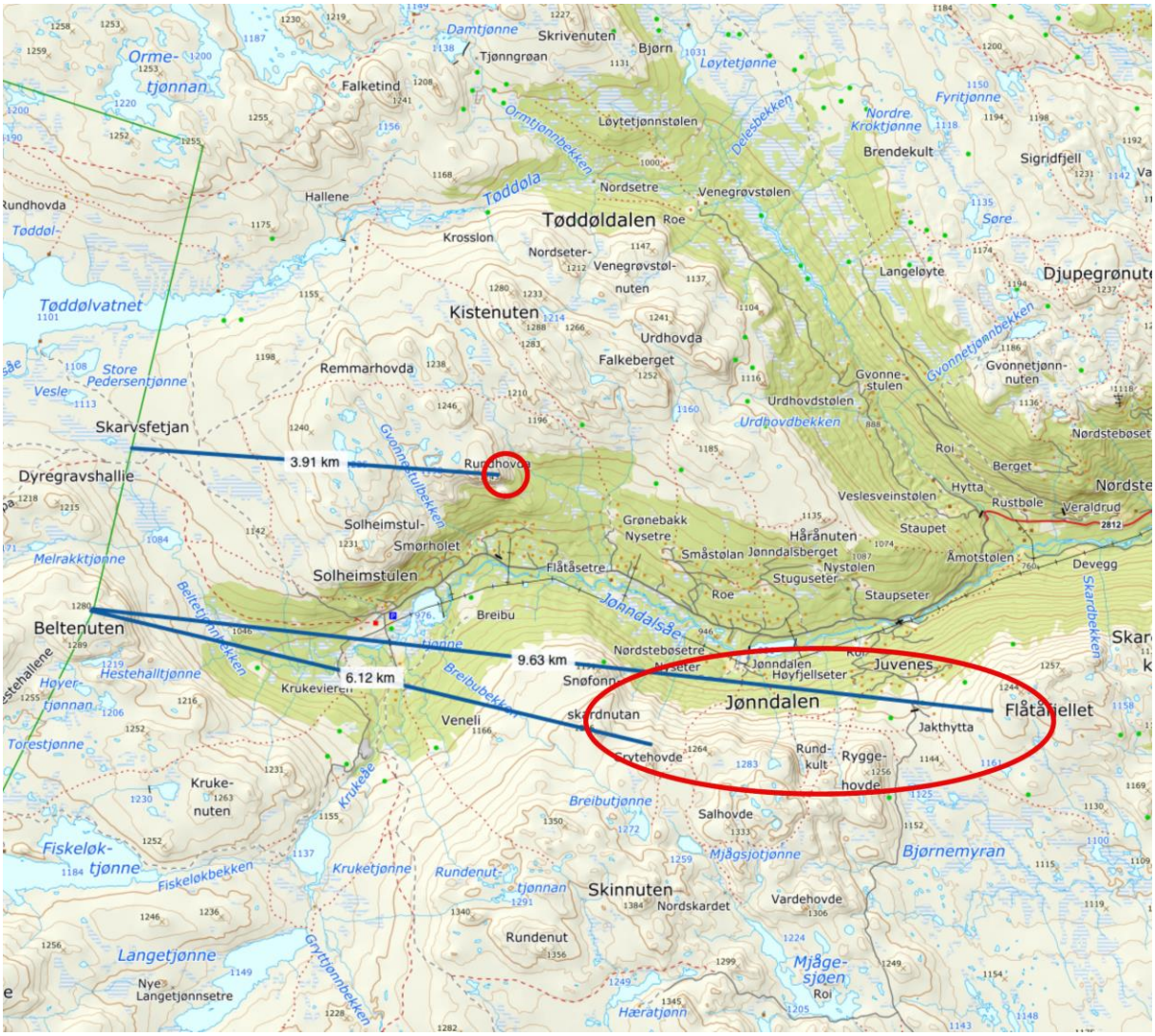

Figur 2. Villrein ved Kistenuten vinteren 2021 (20210210_villrein_Kistenuten.jpeg).

buskerud@naturvernforbundet.no

Vedlegg 3 – Kart over omsøkt plassering og alternativt søkeområde

Kartet illustrerer den omsøkte plasseringen på Rundhovda, avstand til Hardangervidda nasjonalpark og et mulig søkeområde fra Snøfonnskardnutan mot Flåtåfjellet. Kartet dokumenterer ikke at alternative punkter er naturfaglig eller radioteknisk egnet; dette må utredes.

Figur 3. Omsøkt mast på Rundhovda (rød sirkel) og illustrert alternativt søkeområde. På kartet er det vist ca. 3,91 km til nasjonalparkgrensen fra Rundhovda og ca. 6,12–9,63 km fra illustrerte alternativer.

buskerud@naturvernforbundet.no